

društvo za promicanje književnosti na novim medijima >>> zagreb
ivanečka 15 ::: 10000 zagreb ::: tel +385 1 3643893 ::: info@dpkm.org
OIB 62776334004 ::: IBAN hr1223600001101640988 ::: www.dpkm.org

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROJEKTU
BESPLATNE ELEKTRONIČKE KNJIGE
ZA 2022. GODINU**

SAŽETAK

Nakon što su 2015. predstavljene nove mrežne stranice prilagođene mobilnim platformama, projekt BEK je od 2016. omogućio svojim korisnicima i preuzimanje svih dostupnih naslova na korisničke uređaje i to u čak tri najpopularnija formata za e-knjige (ePub, PDF i MOBI), a početkom kolovoza 2022. broj preuzetih e-knjiga premašio je brojku od pola milijuna. Tijekom 2022. godine objavljena su 24 nova naslova, zabilježeno je više od 230 tisuća korisnika koji su ukupno čitali i/ili preuzeli više od 109 tisuća knjiga, a čak 36 naslova zabilježilo je više od tisuću čitatelja.

Društvo za promicanje književnosti na novim medijima [DPKM] objavilo je u okviru internetskog projekta Besplatne elektroničke knjige [BEK] tijekom 2022. godine 24 nova naslova, tako da je trenutno na mrežnim stranicama projekta od objavljenih 322 dostupno 287 naslova. Prošlogodišnji naslovi objavljeni su uz financijsku potporu Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. U istom razdoblju, prema podacima servisa Google Analytics, mrežne stranice projekta zabilježile su 233.111 korisnika koji su online čitali 117.272 e-knjige te na svoje uređaje preuzeli još njih 73.105, što znači da su korisnici projekta tijekom 2022. ukupno čitali i/ili preuzeli 190.367 e-knjiga.

Prema rezultatima istraživanja tržišta knjiga u RH (Kvaka, 2021) znamo da učenici i studenti predstavljaju barem polovicu čitatelja e-knjiga, kao i da gotovo trećina populacije koja ima pristup internetu čita e-knjige, a od njih čak tri četvrtine čita isključivo besplatne e-knjige. Šteta što se u istraživanju ne navodi koliki postotak populacije ima pristup internetu, ali ako se poslužimo podacima iz istog istraživanja provedenog 2016. u kojem se navodi da 72 posto populacije ima pristup internetu (danas ta brojka može biti samo veća) dolazimo do podatka da više od 15 posto građana RH čita isključivo besplatne e-knjige. Ta brojna skupina građana, za koju znamo da uključuje više od polovice onih između 15 i 30 godina starosti, zaslužuje da im se omogući da što bolje zadovolje te svoje čitateljske potrebe. S druge strane, suvremenim hrvatskim autoricama i autorima, budući da su njihovi naslovi nekomercijalnog predznaka često slabo dostupni ili čak i nedostupni u knjižarskoj mreži, projekt BEK omogućava pristup masovnoj čitateljskoj publici. Što najbolje ilustrira zbirni podatak o čitanosti e-knjiga objavljenih u okviru projekta BEK; samo deset najčitanijih naslova suvremenog hrvatskog pjesništva preuzeto je ili čitano više od 170.000 puta, a proznih čak više od 260.000. O visokoj kvaliteti objavljenih naslova svjedoči,

primjerice, i to što je objavljeno 23 naslova 8 dobitnika Goranova vijenca te 32 naslova 18 dobitnika Gorana za mlade pjesnike.

Najčitaniji naslovi u 2022.

Najčitaniji je prozni naslov u 2022. roman „Sloboština Barbie“ Maše Kolanović (4.389 čitatelja), a zanimljivo je da iza njega slijede još tri prozna naslova koje potpisuju domaće autorice: roman „Ono što sam prešutjela“ Aleksandre Kardum (3.802), zbirka priča „100% pamuk“ Ivane Bodrožić (3.651) te roman „Tuđi život“ Marine Vujčić (2.685). Prošlogodišnju dominaciju na ljestvicama najčitanijih e-knjiga zaokružuje izbor iz poezije Ane Ahmatove među pjesničkim naslovima (2.523). Najčitaniji publicistički naslov je „Četvrti svjetski rat/Drugačiji svijet je moguć!“ Dražena Šimleše (4.296), dok je najčitaniji esejsitički naslov „Razumijevanje filma“ Hrvoja Turkovića (3.742), a najčitaniji teorijski naslov je „Filmske vrste i rodovi“ Nikice Gilića (4.888). Čak 36 naslova zabilježilo je više od tisuću čitatelja tijekom 2022. godine, od već spomenutog Gilićevog filmološkog naslova s gotovo pet tisuća čitatelja, do nagrađenih kratkih priča Ivane Bodrožić s 1.001 čitateljem.

Bogat i raznovrstan izdavački program u 2022.

Kao i prethodne 21 godine, projekt BEK nastavlja s objavljivanjem probranih naslova suvremene hrvatske književne produkcije, omogućavajući legalan i besplatan pristup djelima zaštićenim autorskim pravima. U travnju je objavljen „ženski pjesnički blok“ sa sedam novih naslova: „Sunce na šalteru“ Julijane Adamović, „Balada o neizrecivom“ Gordane Benić, „Ugovor s prašinom“ Lane Derkač, „Lunule“ Andrijane Kos Lajtman, „Ornamenti pada“ Tomice Šćavine, „Bezbroj i druge jednine“ Nade Topić i „Mehanika peluda“ Martine Vidaić. U lipnju je objavljen „muški pjesnički blok“, također sa sedam novih naslova: „Pobuna obješenih“ Tomice Bajsića, „100 komada“ Vlade Bulića, „Je li to sve“ Drage Glamuzine, „Nominativ“ Hrvoja Jurića, „Znak u sjeni“ Dražena Katunarića, „Café Apollinaire“ Damira Šodana i „Mrtvom je jasno“ Ivana Zrinušića. U srpnju je objavljen novi prijevod klasika Edwarda Morgana Forstera – „Soba s pogledom“ – koji potpisuje Kristina Vlašić. Krajem kolovoza objavljen je „ženski prozni blok“ s četiri naslova: zbirke „Zlatna riba i istočni Ariel“ Sanje Lovrenčić, „More i zaustavljene priče“ Neve Lukić, „Tamno ogledalo“ Ivane Rogar te roman „Je suis Jednoruki“ Maje Ručević. Sredinom listopada objavljen je „muški prozni blok“ s četiri nova naslova: romane „Donjodravsko

obala“ Drage Hedla, „To malo pijeska na dlanu“ Marinka Koščeca i „Oči“ Ede Popovića te uknjiženi blog „Pušiona“ Denisa Lalića koji potpisuje Vlado Bulić. Za kraj godine objavili smo filmološki klasik najznačajnijeg hrvatskog filmskog teoretičara, ali ujedno i toliko više od samo teoretičara – „Pojam i struktura filmskog vremena“ Ante Peterlića.

Naslovi objavljeni u okviru projekta BEK dostupni su trenutno, globalno i bez novčane naknade: krajem 2022. godine projekt je premašio brojku od četiri milijuna i 250 tisuća korisnika, što u prosjeku iznosi više od 190 tisuća godišnje, a knjige su čitane i/ili preuzete 2,526.365 puta, što znači da je u prosjeku po svakom naslovu zabilježeno gotovo 8 tisuća čitatelja.